

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoSr/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118216042
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5118216042.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnom spore žalobcu: O. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. č. XXX, zastúpený splnomocneným zástupcom: STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom Čadca, ul. Fraňa Kráľa č. 2080, pracovisko Žilina, Dolný Val č. 574/7, IČO: 47 246 863, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, ul. Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 6Csr/3/2019-77 zo dňa 30. júna 2020, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu m e n í tak, že žalobu žalobcu zamietá.

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Žilina rozsudkom č. k. 6Csr/3/2019-77 zo dňa 30.06.2020 rozhodol, že rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 07771/12 zo dňa 03.04.2013 vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. (v čase vyhlásenia rozsudku Slovenská arbitrážna a.s.), so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava (v čase vyhlásenia rozsudku Karloveské rameno 6, 841 04 Bratislava - mestská časť Karlova Ves), IČO: 35 922 761, v konaní pred rozhodcom JUDr. Miroslavom Rácom, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO 35 807 598, proti žalovanému: O. G., o zaplatenie 6.005,98 eur s príslušenstvom, zrušuje (výrok I.). Zároveň rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou podanou na Okresný súd Žilina dňa 27.11.2018 domáhal voči žalovanému zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR 07771/12 zo dňa 03.04.2013 vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 76 dôvodiac, že predmetná zmluva o úvere, rozhodcovská zmluva a zmenka majú byť neplatné nakoľko sú v rozpore s Občianskym zákonníkom a zákonom o spotrebiteľských úveroch. Nepravdivým je, že predmetný úver bral na podnikateľské účely, bral ho pre svoje osobné potreby. obchodný zástupca žalovaného využil jeho nevedomosť a finančnú tieseň. V konaní tiež uviedol, že dôvod na zrušenie predmetného rozhodcovského rozsudku má spočívať v tom, že predmetný rozhodcovský súd nemal právomoc rozhodnúť predmetnú vec, nakoľko predmetná rozhodcovská zmluva, ktorá mala zakladať právomoc rozhodcovského súdu je neplatná aj keď bola uzavretá na osobitnej listine, jej podmienky neboli individuálne dojednané, boli vopred formulované, pripravené žalovaným. Aj základ, zmluva o spotrebiteľskom úvere a zmenka, ktorá bola podkladom pre vydanie tohto rozhodcovského rozsudku sú neplatné. Všeobecné súdy už ustálili, že dohoda o vyplnení zmenky v predmetnom prípade predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

Následne súd citoval ustanovenie § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 46 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, § 47 ods. 1 písm. a/ zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti účinného od 01.01.2014, § 73 ods. 1, 2, 3, § 45 ods. 1, 3, § 46 ods. 1, § 47 ods. 1, 2 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, § 1 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 37 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 509/1991 Zb. účinného od 01.01.1992, § 39 Občianskeho zákonníka, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. r/ v znení zák. č. 69/2012 Z. z. účinného od 01.07.2011 do 29.02.2012, § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení zák. č. 568/2007 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2008, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení zák. č. 150/2004 Z. z. účinnom od 01.04.2004, § 1 ods. 2 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 261 ods. 3 písm. d/ zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31.01.2013, § 497 Obchodného zákonníka. Následne uviedol, že zák. č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“; Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34). Ďalej citoval ustanovenie čl. 3 ods. 1, 2, 3 Smernice, čl. 8 Smernice Rady č. 93/13/EHS, bod 1 písm. q/ Prílohy - Podmienky uvedené v čl. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS. Následne súd konštatoval, že z vykonaného dokazovania v predmetnom konaní vyplynulo, že uzatvorená zmluva o úvere nie je vyňatá spod režimu zákona o spotrebiteľských úveroch, resp. spod režimu právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľov obsiahnutej v Občianskom zákonníku, a to z toho dôvodu, že žalovaný v spore nepreukázal, že poskytnuté finančné prostriedky boli zo strany žalobcu použité na podnikateľské účely. Z vopred predtlačenej prehlásenia žalobcu v zmluve o úvere, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, nemožno bez preukázania ďalších skutočností ustáliť, že nejde o zmluvu spotrebiteľskú. Naopak, z výsluchu žalobcu vyplynulo, že poskytnuté finančné prostriedky boli použité na zakúpenie kotla do domácnosti žalobcu, teda pre jeho osobné potreby (č. I. 74 spisu). Žalovaný konal pri uzatváraní zmluvy o úvere, ako aj jej plnení v rámci svojej podnikateľskej činnosti, čo vyplýva aj z výpisu žalovaného z obchodného registra zo zapísaného predmetu činnosti (poskytovanie úverov z vlastných zdrojov). Žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola potom podaná včas a to v zmysle § 46 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a to v rámci 14-dňovej lehoty plynúcej od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie žalobcovi (č. I. 22 a č. I. 1 spisu). V predmetnom spore bola podľa súdu daná aktívna vecná legitímácia žalobcu ako účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania, ktorý sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku voči druhému účastníkovi (voči žalovanému), teda je daná aj pasívna vecná legitímácia žalovaného v zmysle zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ustanovenia § 45 ods. 1. V ďalšom súd skúmal platnosť stranami sporu uzatvorenej rozhodcovskej doložky (č. I. 17 spisu), na základe ktorej bol vydaný predmetný rozhodcovský rozsudok za účelom posúdenia, či bola daná právomoc rozhodcovského súdu v predmetnej veci konať. V spotrebiteľských vzťahoch je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má nielen odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému službu poskytuje, ale je to subjekt v zmluvnom vzťahu, ktorý určuje zmluvné podmienky vo forme tzv. formulárových zmlúv, ktoré sú zo strany spotrebiteľa veľmi ťažko ovplyvniteľné. Žalobcovi bola spolu so zmluvou o úvere predložená aj rozhodcovská zmluva. Žalobca v spore tvrdil, že mu bol zo strany žalovaného predložený formulár, pričom nepochopil jeho obsah, ani jeho význam, rozhodcovská zmluva mu bola predložená žalovaným, pričom si ju pred jej podpisom nečítal a žalovaný mu len ukázal, kde ju má podpísať. Žalovaný pritom v konaní nepreukázal, či žalobcovi umožnil oboznámiť sa s obsahom rozhodcovskej zmluvy, nebolo ani preukázané, že by mal žalobca pred podpisom rozhodcovskej zmluvy možnosť ovplyvniť jej obsah. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka potom súd posúdil, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy medzi stranami sporu nebolo individuálne dojednané. Zároveň konštatoval, že bola daná nerovnováha v právach a povinnostiach strán sporu v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa pri dojednaní predmetnej rozhodcovskej zmluvy, keď ňou sice bola umožnená alternatíva voľby medzi právomocou rozhodcovského a všeobecného súdu, ale táto voľba prislúchala iba žalujúcemu a nebolo ju možné následne zmeniť. K právnomu posúdeniu takejto (resp. obdobnej rozhodcovskej zmluvy zaujal právne závery aj Najvyšší súd SR (ďalej len „NS SR“) v označených rozhodnutiach. Vzhľadom na tieto skutočnosti musel súd konštatovať, že dojednaná rozhodcovská zmluva je neplatná a takáto neplatná rozhodcovská zmluva nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu. Z uvedeného vyplýva, že je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 45 ods. 1 písm. e/ zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, t.j. že spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy. Súd preto rozhodol o zrušení predmetného rozhodcovského rozsudku. Následne neskúmal ďalšie žalobcom uvedené dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku (§ 45 ods. 1 písm.

b/, písm. c/, písm. d/, písm. i/, písm. j/, písm. k/, písm. l/ zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní). Uvedený dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku možno vzťahovať na celý rozhodcovský rozsudok. Záverom konštatoval, že predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu. V zmysle § 47 ods. 1 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, pokračuje súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Pri rozhodovaní o trovách konania súd citoval ust. § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 C. s. p. Žalobca mal v spore plný úspech, vzhľadom však na skutočnosť, že si v rámci sporu nárok na náhradu trov konania neuplatnil a z predmetného spisu nevyplývalo, že by mu nejaké trovy vznikli, súd nárok na náhradu trov konania žalobcovi nepriznal, a to s poukazom na uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/544/2015 zo dňa 26.10.2016.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

V prvom rade poukázal na to, že zmluvu o úvere žalovaný uzavrel s dlžníkom pod obchodným menom O. G. ako fyzickou osobou - podnikateľom, označeného IČO: 40 741 099. Z vyššie uvedeného je možné posudzovať vzťah ako obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský, nakoľko ide o zmluvný záväzok medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Nie je preto možné aplikovať na zmluvu o úvere ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, keďže o spotrebiteľa v tomto prípade nejde. Zmluvy sa posudzujú podľa Obchodného zákonníka, nakoľko boli uzatvorené medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Žalovaný mal za to, že rozhodcovská zmluva spĺňa všetky náležitosti podľa platných právnych predpisov v čase jej uzatvorenia. Je nepochybné, že nie je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od žalovaného, aby spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Vyplýva to z čl. II - predmet zmluvy v bode 1 podľa ktorého nie je daná výlučnosť rozhodcovského súdu a žalobca sa mal možnosť v prípade nespokojnosti obrátiť na všeobecný súd. Podobnou otázkou sa zaoberal aj Okresný súd Rimavská Sobota v rozsudku sp. zn. 14C/214/2014 zo dňa 24.09.2015. Na podporu svojich tvrdení žalobca označil rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/107/2015 zo dňa 28.02.2016, rozsudok Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 12Cb/114/2014-104 zo dňa 16.03.2014, rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 2Er/1464/2015 zo dňa 13.11.2017. Ďalej žalovaný uviedol, že ak ide o rozhodovanie na Stálom rozhodcovskom súde pri ustanovení rozhodcov sa vychádza z rokovacieho poriadku súdu, pokiaľ sa strany nedohodli na osobe rozhodcu. On navrhol rozhodcu, s ktorým mohol a nemusel dlžník súhlasiť. V prípade, že obe strany rozhodcovskú doložku v znení o výbere rozhodcu podpísali, svojím podpisom vyslovili súhlas s prerokovaním sporu pred rozhodcom ustanoveným už v rozhodcovskej doložke/zmluve. Nedošlo preto k porušeniu zásady rovnosti v rozhodcovskom konaní pri menovaní osoby rozhodcu. Žalovaný odmietal akékoľvek argumenty žalobcu, ktoré majú evokovať stav, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. Medzi žalobcom a ním bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera oddelene od samotnej zmluvy o úvere. Zároveň žalovaný poukázal, že žalobca svojím podpisom zo dňa 27.10.2011 vyhlásil, že s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlasuje, že bol pred uzatvorením zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy, čo žalobca svojím podpisom ako vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle súhlasil s uzavretím. Rozhodcovská zmluva sa nachádza na samostatnom liste papiera, kde je veľkými písmenami určené, že sa jedná o rozhodcovskú zmluvu. Okrem iného žalovaný poukázal na skutočnosť, že v prípade žalobcu nešlo o prvú zmluvu o úvere uzatvorenú so žalovaným a teda nie je na mieste poukazovať na jeho nevedomosť a nedostatok skúseností. Žalobca navyše žiadnym spôsobom nebol k podpisu rozhodcovskej zmluvy donútený a podpisy činil bez akéhokoľvek psychického a fyzického nátlaku. Podľa žalovaného tým, že zmluvné strany výslovne prejavili vôľu uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu, ktorá tvorí samostatnú listinu tak, že ju podpísali, došlo k jej individuálnemu dojednaniu a z toho dôvodu ju nie je možné považovať za neprijateľnú podmienku. Skutočnosť, že žalobca kvalifikovaným spôsobom prejavil vôľu uzatvoriť predmetnú rozhodcovskú zmluvu ešte samo o sebe nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu - spotrebiteľa. Žalovaný mal tak za to, že rozhodcovská zmluva nepredstavuje neprijateľnú podmienku a teda nie je možné ju posúdiť ako neplatnú.

3. Žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu považoval odvolanie žalovaného za nedôvodné, nakoľko súd vec správne právne posúdil a jeho rozhodnutie je vecne správne. Podľa neho správne konštatoval, že uzatvorená zmluva o úvere nie je vyňatá spod režimu zákona o spotrebiteľských úveroch z dôvodu, že žalovaný v spore žiadnym spôsobom nepreukázal, že poskytnuté finančné prostriedky boli z jeho strany použité na podnikateľské účely. Naopak z vykonaného dokazovania vyplynulo, že poskytnuté finančné prostriedky boli zakúpené na zakúpenie kotla, teda pre jeho osobné potreby. I za použitia všeobecného interpretačného ust. § 54 Občianskeho zákonníka týkajúceho sa spotrebiteľských zmlúv je totiž namieste pri pochybnostiach o obsahu zmlúv výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, čím treba dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku (majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. nespotebiteľský úver majúci sa takto riadiť výlučne úpravou v zmluve a Obchodnom zákonníku), čiže žalovaného. V tomto smere poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica č. 16NcC/7/2019-54 zo dňa 30.07.2019. Žalobca tiež podotkol, že ohľadne predtlačeneho účelu poskytnutia finančných prostriedkov v zmluve o úvere ide o súkromnú listinu, pričom on poprel jej pravdivosť a preto ak chce žalovaný z tejto listiny vyvodzovať pre seba priaznivé dôsledky je jeho povinnosťou tieto skutočnosti preukázať. Ďalej mal za to, že danom prípade boli splnené podmienky pre zrušenie predmetného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 45 ods. 1 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. V tomto smere uviedol, že i keď rozhodcovská zmluva bola na samostatnej listine, neboli jej podmienky individuálne dojednané, ale podmienky zmluvy boli vopred formulované a pripravené žalovaným. Je evidentne zrejmé, že v prípade, že by rozhodcovskú zmluvu neuzatvoril, nebol by mu zo strany žalovaného poskytnutý úver. A teda nemal inú možnosť ako vybrať si „alternatívne vyriešenie“ prípadných sporných práv, aby mu bol poskytnutý úver. Podmienky rozhodcovskej zmluvy neboli individuálne dojednané a teda ide o typicky formulárovú dohodu, s predtlačenými podmienkami, bez možnosti z jeho strany ako žalobcu ovplyvniť jej obsah. Pokiaľ žalovaný poukázal na skutočnosť, že predmetná rozhodcovská zmluva obsahuje „alternatívu“ medzi právomocou rozhodcovského súdu a všeobecným súdom poukázal žalobca aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/237/2013 zo dňa 30.09.2015. Ak je teda zo zákona považovaná rozhodcovská zmluva za neprijateľnú zmluvnú podmienku je zo zákona neplatná, a teda nie je tým daná právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť spor. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a súčasne zaviazal žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalovaný v replike (reakcii na vyjadrenie žalobcu) mal za to, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam prostredníctvom svojich doterajších podaní a podaného odvolania, na ktorých trval v celom rozsahu. Nakoľko žalobca vo svojom vyjadrení opätovne uvádza tie isté skutočnosti, považoval obsah svojho odvolania za dostačujúci. Zotrval na svojom odvolacom návrhu s tým, že zároveň žiada úhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

5. Krajský súd prípisom zo dňa 21.01.2021 vyzval žalobcu prostredníctvom jeho splnomocneného zástupcu a žalované, aby sa s poukazom na ust. § 382 C. s. p. v súvislosti so skúmaním včasnosti podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku dňa 27.11.2018 vyjadrili k možnému použitiu ust § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účinného ku dňu 03.04.2013 (vydania rozhodcovského rozsudku), § 54b ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 73 ods. 1, 2 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktoré ustanovenia pri doterajšom rozhodovaní neboli použité. Prípadne stanovisko uložil zaslať odvolaciemu súdu do 05.02.2021.

6. Splnomocnený zástupca žalobcu prevzal výzvu dňa 22.01.2021, na ktorú v lehote a ani do rozhodnutia odvolacieho súdu nereagoval. Žalovaný výzvu prevzal dňa 25.01.2021. V podaní zo dňa 04.02.2021 poukázal na zmeškanie lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, nakoľko žaloba bola podaná na súde dňa 27.11.2018, pričom rozhodcovský rozsudok bol vydaný dňa 03.04.2013. Vzhľadom k uvedenému mal za to, že žalobca zmeškal lehotu na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, nakoľko nepodal žalobu do 30 dní odo dňa doručenia tak ako to vyplýva z obligatórnej podmienky zákona o rozhodcovskom konaní. Opakovane poukázal na to že žalobca uzavrel predmetnú zmluvu o úvere č. 503800372 dňa 27.10.2011 za účelom výkonu povolania a teda nemožno aplikovať na predmetný vzťah ani ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pretože rozhodcovský rozsudok bol vydaný v zmysle zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a to ust. § 41.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol (§ 388 C. s. p.).

8. V preskúmvanej veci sa žalobca žalobou došlou súdu dňa 27.11.2018 domáhal voči žalovanému zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR 0777/12 zo dňa 03.04.2013 vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761.

9. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 0771/12 zo dňa 03.04.2013, vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. (v čase vyhlásenia rozsudku Slovenská arbitrážna a.s.), so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava (v čase vyhlásenia rozsudku Karloveské rameno 6, 841 04 Bratislava - mestská časť Karlova Ves), IČO: 35 922 761, v konaní pred rozhodcom JUDr. Miroslavom Rácom, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO 35 807 598, proti žalovanému: O. G., o zaplatenie 6.005,98 eur s príslušenstvom, zrušuje.

10. Rozsudok okresného súdu odvolaním napadol žalovaný.

11. Rozhodcovské konanie do 01.01.2015 bolo upravené v zák. č. 244/2002 Z. z. Tento zákon upravoval rozhodovanie sporov vzniknutých z tuzemských a medzinárodných obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahov, ak je miesto rozhodcovského konania v Slovenskej republike, uznanie a výkon tuzemských a cudzích rozhodcovských rozhodnutí v Slovenskej republike (§ 1 ods. 1 písm. a/, b/ zák. č. 244/2002 Z. z.). Uvedený predpis sa vzťahoval aj na rozhodcovské konanie, v ktorom sa riešili spotrebiteľské spory.

12. Zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinný od 01.01.2015 osobitne upravil rozhodcovské konanie v prípade spotrebiteľských sporov.

13. Podľa § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak a/ rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3), b/ rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní, c/ jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, d/ sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal, e/ účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené, f/ sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenia účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť, g/ bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17), h/ sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona (č. 14), alebo písm. i/ bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený, j/ pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa 13a), ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonaťnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

14. Podľa § 41 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

15. Podľa § 54b ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní upravujúceho prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01. januára 2015, ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na konania začaté pred 01. januárom 2015.

16. Podľa § 73 ods. 1 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ak nie je ďalej ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 01. januárom 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 01. januárom 2015 zostávajú zachované.

17. Podľa § 73 ods. 2 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní na trvanie a plynutie lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá začala plynúť pred 01. januárom 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014, ustanovenie § 46 ods. 3 tým nie je dotknuté. 15/ Podľa § 46 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z. z., ak bol podaný návrh na začatie exekúcie, môže spotrebiteľ žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku podať za podmienok podľa osobitného predpisu aj v exekúcii.

18. Podľa odvolacieho súdu podanie návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku súdom a konanie o tomto návrhu predstavuje špecifickú formu konania, pre ktorú je potrebné dodržať niektoré konkrétne zákonné požiadavky, vymedzené v zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Z ust. § 40 a § 41 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní vyplýva, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku musí byť podaná: - oprávnenou osobou (účastníkom rozhodcovského konania), - na vecne a miestne príslušnom všeobecnom súde. - len proti tuzemskému rozhodcovskému rozsudku, - v zákonnej tridsaťdňovej lehote. Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd zaoberal v prvom rade splnením podmienky včasnosti podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku a to napriek tomu, že uvedená námietka nebola zo strany žalovaného v konaní pred okresným súdom a ani odvolaní vznesená. Mal za to, že je nutné návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku podať v lehote nakoľko lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku je zákonnou lehotou a nie je možné ju skrátiť ani predĺžiť ani odchýlnou dohodou účastníkov rozhodcovského konania.

19. Podľa § 25 ods. 4 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účinným ku dňu vydania rozhodcovského rozsudku (03.04.2013) žaloba a rozhodcovský rozsudok sa doručujú účastníkom vždy do vlastných rúk; 9a (§ 45a a nasl. Občianskeho súdneho poriadku) dohody účastníkov o inom spôsobe doručenia sú neprípustné.

20. V citovanom ust. § 25 ods. 4 zák. č. 244/2002 Z. z. je vyjadrená požiadavka, aby doručovanie vymedzených písomností v rozhodcovskom konaní rešpektovalo všeobecné zásady doručovania v občianskom súdnom procese. Doručovanie rozhodcovských rozsudkov totiž nepatrí do okruhu procesných otázok, ktoré si môžu upraviť strany (rozhodcovia). Ak majú nastať účinky právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku v rovnakom rozsahu ako v prípade rozsudku všeobecného súdu, je nevyhnutné trvať na dodržaní pravidiel, ktorými sa riadi doručovanie rozsudkov vydaných v občianskom súdnom konaní.

21. Podľa § 45 ods. 1 vety prvej O. s. p. účinného do 30.06.2016, súd doručuje písomnosť sám alebo poštou. Podľa § 45 ods. 2 O. s. p. údaje uvedené na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“) sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak.

22. Podľa § 47 ods. 1 O. s. p. účinného do 30.06.2016 do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadiť súd.

23. Podľa § 48 ods. 3 O. s. p. účinného do 30.06.2016 ak nie je možné doručiť písomnosť fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom na adresu jej miesta podnikania uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa fyzická osoba, ktorá je podnikateľom o tom nedozvie.

24. V zmysle § 48 ods. 3 O. s. p. ak fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom, nemožno písomnosť doručiť na adresu jej miesta podnikania uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná,

a jej iná adresa nie je súdu známka, písomnosť sa po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu považuje za doručenú, a to aj vtedy, ak sa fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, o tom nedozvie, pričom sa nevyžaduje už ani pokus o opakované doručovanie, ani upovedomenie o tom, prípadne o uložení zásielky na pošte či orgáne obce.

25. Podľa § 57 O. s. p. účinného do 30.06.2016 do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojim označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty prípadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

26. Z obsahu spisu rozhodcovského rozsudku vyplýva, že rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 07771/12 zo dňa 03.04.2013 vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761 bol doručený žalobcovi dňa 10.05.2013. Podľa doručienky bol rozhodcovský rozsudok zasielaný žalovanému na adresu uvedenú v žalobe: O. G., H. č. XXX, IČO: 40741699. Adresa je zhodná aj s podaniami žalovaného vysvetľujúcimi dôvod nesplácania úveru adresovanými Stálemu rozhodcovskému súdu a došlými mu dňa 22.11.2012 a dňa 02.01.2013. Rovnako tak bola aj miestom jeho podnikania (č.l. 163 spisu). Podľa doručienky bola zásielka uložená na pošte dňa 12.04.2013. Nakoľko zásielka nebola prevzatá v odbernej lehote bola uložená na pošte dňa 02.05.2013 a súdu vrátená dňa 06.05.2013. Za deň doručenia rozhodcovského rozsudku sa tak považuje deň po troch dňoch keď bola zásielka vrátená súdu i keď sa adresát o tom nedozvedel (§ 48 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného ku dňu 30.06.2016) a teda dňa 10.05.2013. V tridsaťdňovej lehote podľa § 41 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ktorá začala plynúť nasledujúcim dňom t.j. 11.05.2013 a uplynula dňa 10.06.2013 (deň 09.06.2013 pripadol na nedeľu) žalobca žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku nepodal. Žalobu podal na Okresný súd Žilina až dňa 27.11.2018.

27. Z uvedeného vyplýva, že rozhodcovský rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 10.06.2013 a teda za účinnosti zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Žalobca nepodal v lehote podľa zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Pokiaľ žalobu podal dňa 27.11.2018, podal ju za účinnosti zák. č. 335/2014 Z. z. účinného od 01.01.2015. Zákon v prechodných ustanoveniach (§ 73 ods. 1, 3) upravil, že ak nie je ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 01. januárom 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 01. januárom 2015 zostávajú zachované. Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 01. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Z § 73 ods. 2 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní ale vyplýva, že na trvanie a plynutie lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá začala plynúť pred 01. januárom 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014. Teda na konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku začaté pred 01. januárom 2015 sa síce aplikuje zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ale okrem lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorú treba posudzovať podľa doterajších predpisov. Uvedený záver aj rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/73/2018 zo dňa 28.05.2020.

28. Okresný súd rozhodnutie odôvodnil tým, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola potom podaná včas a to v zmysle § 46 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní čiže v rámci 14-dňovej lehoty plynúcej od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie žalobcovi (č. l. 22 a č. l. 1 spisu). Vzhľadom na vyššie dôvody uvádzané odvolacím súdom okresný súd pri posúdení lehoty na podanie žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku použil nesprávnu právnu normu. Odvolací súd preto rozsudok okresného súdu pre nesprávne právne posúdenie zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol.

29. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou sporu bol žalovaný. Z toho dôvodu odvolací súd rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania

v rozsahu 100 %. O výške trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 129 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).